

# REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare în lunile Ianuarie, Februarie și Martie odată pe săptămână, în lunile Aprilie—Decembrie de douăori pe lună.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Eica), „Agricola”, (Hunedoara), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Auraria”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Aer-curea), „Cassa de păstrare” (reunune), (Săliște), „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Cred-đitul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jivina”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Mielul”, „Murășina”, „Murășianul”, „Năd-lăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Poporul”, „Porumbăceană”, „Racoțana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilov-mire), „Riu-reana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șrcăiana”, „Sil-vania”, „Someșana”, „Speranța”, „Steaua”, „Tărnăveanu”, „Țibleşana”, „Țimișana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărân-deana”, „Băia”, „Zlăgnea”, „Zlagna”.

Prețul de prenumărare:  
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:  
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:  
de spațiul unui cm<sup>2</sup> câte 10 fileri.

## Cătră cetitori.

Cu numărul de față „Revista Economică” intră în al X-lea an al existenței sale și trece totodată de sub direcția de până acum, a dlui Ioan I. Lăpădatu, sub redacția subscrisului.

În timpul scurt cât i-a fost dat d-nului Lăpădatu a colabora alături cu noi la acest organ de publicitate și mai târziu a-l conduce în calitate de director, D-sa s'a dovedit nu numai un demn urmaș al d-lui Dr. C. Diaconovich, întemeietorul și meritosul prim director al acestei reviste, ci și ca cel mai distins publicist al nostru pe terenul economic-financiar. De aceea noi foștii lui tovarăși de muncă și toți ceice îi știm apreția puterea de prestațiune și meritele, ce și le-a câștigat în jurul acestui organ și a înființării asociației noastre „Solidaritatea” regretăm din toată inima retragerea D-sale dela conducerea acestei reviste, retragere impusă de multele sale ocupațiuni actuale.

Sperăm însă că, îndatăce împrejurările îi vor permite, dl Lăpădatu își va pune din nou vastele cunoștințe și condeiul, pe care cu atâta pricepere îl manuiază, în serviciul „Revistei Economice” și prin aceasta în serviciul cauzei, ce ea reprezintă și pe care și până aci D-sa a servit-o cu atâta devotament.

O schimbare nu mai puțin însemnată, prin care trece „Revista Economică” deodată cu inaugurarea activității sale în noul an, este, că pentru a-i asigura o mai mare independență și a-i da posibilitatea de a tracta din toate punctele de vedere diferitele chestiuni economice-financiare dela ordinea zilei, am

aflat că e conștient a depune pe seama organului nostru *cauțiunea* prevăzută în lege pentru foile politice. Este o măsură aceasta, ce ni-s'a impus ca indispensabilă pentru existența mai departe a revistei noastre, pentru că în ziua de astăzi activitatea economică predominază deja atât de mult viața popoarelor, încât separarea chestiilor economice de cele politice și tractarea amănuțită a celor dintâi fără atingerea celor din urmă este aproape imposibilă. Prin ea credem a ajunge totodată, încât privește viitorul, la adăpostul oricăror urmăriri din partea organelor statului, de cari, asemenea celorlalte organe de publicitate ale noastre, nici „Revista Economică” nu a rămas scutită în ultimele luni, sub cuvânt de a fi dat publicității în coloanele sale articoli cu conținut pretins politic.

Cu toate schimbările acestea programul și felul de muncă din trecut al „Revistei Economice” rămâne nealterat. Ea va căuta și în viitor a fi ceea ce a fost până acum, un organ de publicitate independent, economic-financiar, chemat a servi și ocroti interesele institutelor noastre de bani și a cercurilor grupate în jurul lor; a răspândi în cercuri cât mai largi cunoștințele folositoare din domeniul economiei naționale și a conlucra prin publicațiunile sale, ca și în trecut, la desăvârșirea organizației noastre financiare economice și la promovarea intereselor generale economice ale poporului nostru.

Suntem deplin conștii de greutatea sarcinii ce ne-am impus angajându-ne la conducerea destinului acestei reviste și la continuarea lucrării inaugurate cu rezultate atât de frumoase de antecesorii noștri. Sperăm

însă că, sprijiniți în modestele noastre puteri de grupul de colaboratori de până acum ai acestui organ, cari cei mai mulți au binevoit a ne asigura și în viitor de valorosul lor concurs și bazați și pe unele puteri mai tinere, ce ne-a succes a grupă în jurul nostru — vom fi în stare a ne degaja în condițiuni multămitoare de angajamentul luat și a susține „Revista Economică”, care, acum ca organ oficial al asocierii noastre „Solidaritatea” are importanță potentată pentru institutele noastre de bani, la nivelul de până acum.

Însuflețiți de aceasta tântă și în speranță, că în nizuințele noastre nu ne va lipsi nici sprijinul publicului, întrăm în noul an.

*Constantin Popp.*

## Opt la sută.

Poate mai bine am zice „Goană împotriva băncilor”. Astfel trebuie să calificăm pornirea actuală a guvernului din Pesta, cristalizată în proiectul de lege despre reforma dărilor și în proiectul de lege contra uzurei.

E bine, e drept, ca dările să fie croite după norme sănătoase. Proporția să fie echitabilă. Să fie supuși la contribuții mai mari cei cu averi mai mari, cei cari reclamă scutul legilor în măsură mai mare. E uman și echitabil ca cel sărac să fie scutit în minimul de existență și cel bogat să plătească ceva mai mult din prisosul venitului.

E și mai bine, și mai cu dreptate, și mai uman, de a distruge lăcomia la câștigul altuia, la rodul muncii lui obositoare. De a distruge parazitismul economic, existența acelor firi nesățioase, trântore, cari introduc otrava rachiului și focul păcatelor în organismul sănătos al poporului, cari cu „porția” de vinars cumpără poamele înainte de a înflori pomii, cumpără grâul înainte de a răsași holdele, cumpără cucuruzul înainte de a fi sămănat, cumpără puii înainte de a scoate cloșca.

Dar ni-e teamă să nu se adeverească proverbul: „Unde dai și unde creapă!” Maximul intereselor se statorește fix în 8%. Pulzațiile vieții economice sunt extrem de elastice. Maximul îl impune legea cu forța. Banul își are legile sale universale, cari habar n-au de restricțiile unei țări. Statul ia la ochi uzura și el însuși e cel mai mare uzurar. Vrea să scutească pe cel slab de povara camentelor, dar îi închide ușa alinării în vreme de năcaz. Vrea să distrugă uzura și nimicește creditul.

Eră de prevăzut, că reacția împotriva reformelor nu va întârzia. Se ridică uni-sono toți factorii interesați sau, mai bine zis, vătâmați în interese.

Să presupunem că proiectele vor deveni legi, fie în forma actuală, lipsită de bază, fie că se va adopta de temeiul corelația cu scontul oficios — singura formă îndreptățită.

Presupunem mai mult. Că legile vor fi executate cu rigoare draconică.

Oare ce efect pot avea asupra noastră?

Vom studia efectul apăsării prin lege a scontului sub trei raporturi:

a) al clientelei române;

b) al băncilor noastre;

c) al tovărășiilor sătești.

a) Pentru clienții din pătura țărănimii reducerea etalonului nu poate fi decât salutară. Căci una din două. Ori vor uză de creditele, ce le au acuma; ori li-se vor renunța. În cazul prim povara intereselor se ușurează pretutindeni. În cazul al doilea, renunțarea va deveni un mijloc energic de educație economică. Amândouă alternativele vor produce o selecție.

b) La prima vedere s'ar părea că legile vor fi funeste pentru băncile noastre, cari lucrează cu mijloace restrinse. Aproape toate se învârt în reesconturi conziderabile.

Vom admite că multe lucră scump, la ceea ce nu totdeauna ele poartă vina. Dacă în timpuri critice abia primesc reescont cu 8% cum să dea banii tot cu 8%, fără perdere?

Dar răul nu e atât de mare. Și cât ar fi, se poate curmă.

În adunarea generală XXVIII (din 5 Faur 1906) a Băncii Austro Ungare făcea mare zgomot Eugen Kusiba în jurul faptului, că reuniunile de credit din Galizia aveau la finea anului 1904 un portofoliu de cambii în valoare de 15 milioane coroane. În schimb, dela Banca Austro-Ungară abia aveau un credit de reescont de 2.500.000 coroane.

Capitalul societar și fondurile de rezervă ale băncilor române, la finea anului 1906, făceau 20 milioane cor. Portofoliul cambiilor 70 milioane. În schimb, ce credit de reescont avem la Banca de emisiune? Nu sunt în stare să dau răspuns precis, în cifre, dar știu că acel credit e neînsemnat.

Asupra acestui punct trebuie să se stăruiască cu toată energia. Stare mai favorabilă se va putea produce prin asocieri și prin intermediul „Solidarității”. Institutele-membre ale „Solidarității” se supun la control extern obligator. Prin asocieri după comitate sau după regiuni a acestor membre și sub

controlul „Solidarității“, de ce nu s-ar putea exoperă credit de reescont la Banca de emisiune, măcar până la jumătate valoarea capitalului de acții și a fondurilor de rezervă a institutelor asociate?\*) Banca de emisiune și-ar împlini o datorie economică și morală împărțind în proporție convenită cu credit ieftin toate mișcările economice sănătoase din monarhie.

Alt remediu trebuie să caute institutetele noastre mici în lărgirea terenului de activitate. Vor îmbrățișa și alte ocupații lucrative în domeniul vast al economiei generale, nu se vor ține de mortuș de calapodul votărei de credite. Nu se vor îndestulă dând „bani pe camătă“ ca alții să lucreze, ci vor lucra și ele însele.

c) Dar apăsarea etalonului va da impulsul cel mai puternic formărei, dezvoltărei și înfloririi tovărășii sătești. Prin faptul, că multe bănci vor reduce votarea de credite, fie din lipsa de bani ieftini, fie din alte angajamente economice mai rentabile: mulți țărani vor fi avizați să se ajutore ei de ei, prin ceea ce vor fi conduși de-a dreptul la chestia tovărășii. Experiența și năcazurile îi vor convinge despre rostul întovărășirii: ici pentru a-și asigura vitele, colo pentru cuprinderea și parcelarea unei moșii, în alt loc pentru cumpărarea de unelte agricole, pentru vânzarea produselor etc.

(Geoagiu-inf.).

Gavr. Todica.

## Controlul comitetului de supraveghiere.

Fiind comitetul de supraveghiere la cele mai multe bănci compus și din persoane, cari nu se pricep deajuns la împlinirea datorițelor ce le impune cu deosebire §-ul 195 al L. C., e de lipsă ca la fiecare institut de bani, și în genere la fiecare societate pe acții, să li-se deie membrilor din comitet după posibilitate unele instrucții referitoare la organizarea și administrația societății, dar cu deosebire să li-se explice conducerea registrelor, căci numai astfel vor ajunge în poziție de a putea face controlul recerut.

Comitetul de supraveghiere face control în ședințe sau prin aplicarea permanentă a comisariilor de zi. Controlul în ședințe nu se poate face cu destulă precizie, căci pentru astfel de ședințe lipsește timpul necesar, apoi afară de aceea mai fiecare membru se razimă inconștient pe munca celuilalt, și așa mai nici unul nu s'a convins pe deplin despre exactitatea constatărilor făcute. Cu comisari de zi nu ne ajungem scopul, căci și aceștia sunt laici, iar prin condu-

\*) Asocierea o află de trebuință pentru cazuri de criză, când ele de ele ar fi avizate să se ajutore reciproc. Condițiile trebuiesc satorite la încheierea asocierilor.

cerea îndatinăte coale de zi, eventual prin subscrierea documentelor de cassă, vrând-nevrând ingerează administrația, ba chiar iau parte activă la administrație, adecă la conducerea acesteia, ceea ce e contrar legii.

E cu mult mai vrednică de laudă pornirea unor bănci românești, cari aleg în comitet câte un revizor-expert, care poate face ori și când reviziuni de specialitate asupra mersului afacerilor unui institut. Pe lângă toate aceste instituțiile comitetului de supraveghiere are lipsă de o organizație mai corespunzătoare, ca să-și poată împlini misiunea impusă de lege.

Dupăcum am zis mai sus, comitetul de supraveghiere nu-și poate face pe deplin controlul în ședințe, ci e mai consult dacă acest control se face în mod sistematic prin membrii singuratici. Aceasta se poate aduce mai bine la îndeplinire, dacă comitetul de supraveghiere își va face un regulament, în care se vor stabili normele pentru funcționare, cari lipsesc din statute, afară de aceasta se va face un chestionar sau raport lunar despre fiecare reviziune, care raport se va pertractă în proxima ședință a comitetului. Acest raport tipărit pe o coală, conține unele întrebări, la cari delegatul comitetului încredințat cu reviziunea lunară, va da răspuns. În acest mod fiecare membru al comitetului va ști ce are să examineze și se va putea degaja mai ușor de încredințarea ce a primit.

Pentru comitetul de supraveghiere al institutului „Sentinela“ am compus un regulament și un formular de raport, cari pot servi de model și pentru alte instituite.

Textul acestora e următorul:

### Regulament

pentru comitetul de supraveghiere dela „Sentinela“, institut de economii și credit ca societate pe acții în Satul-nou.

§. 1. După alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere directorul executiv convoacă prima ședință a comitetului, cu care ocaziune sub prezidiul celui mai bătrân membru se alege președintele, vicepreședintele și notarul comitetului. Ședințele următoare se convoacă prin președinte, în absența acestuia prin vicepreședinte, cel puțin de douăori pe an și anume după încheierea bilanțului de situație din Iunie și după încheierea bilanțului anual din 31 Decembrie.

§. 2. Pentru exercitarea controlului impuse de §-ul 195 al L. C. comitetul în ședința de constituire alege din sinul său pentru fiecare lună câte un delegat, care controlează cu ajutorul bilanțului lunar registrele și mersul afacerilor institutului, iar despre constatările făcute înaintează fără amănare președintelui raport în scris. Președintele prezintă aceste raporturi proximei ședințe spre examinare și în caz de lipsă eventualele deciziuni le comunică directorului executiv.

§. 3. Directorul executiv va pune la dispoziția delegaților comitetului blanchete tipărite pentru facerea raportului cu ocaziunea controlului lunar. Reviziunile lunare se fac astfel, încât activitatea institutului să nu suferă împedecare, iar constatările făcute se pot comunica numai persoanelor competente după lege.

§. 4 Reviziunea registrelor filialei și a administrației acesteia se face din partea membrilor cari lo-

luiese mai aproape de sediul filialei și anume cu ocaziunea reviziunii lunare a directorului executiv sau a altui delegat al său. La filială se fac cel puțin două reviziuni pe an.

§. 5. Fiecare delegat cu ocaziunea reviziunii la centrala institutului primește diurnă și spese de călătorie de câte K 10 dela cassa institutului.

Acest regulament s'a primit în ședința comiteului din ..... și s'a aprobat de direcțiune și de adunarea generală din .....

\*

„Sentinela“ inst. de econ. și credit ca soc. pe acții.

### Raportul

delegatului de supraveghere ..... de-  
spre reviziunea din ..... 19....

1. Cat e saldul cassei și consună cu strazza cassei? .....

2.\*) Saldul cassei din ultima zi a lunii trecute ..... consună cu specificarea banilor, strazza cassei, registrul de cassă, jurnal și maestru? .....

3. Este corectă conducerea registrelor și anume? .....

Strazza cassei .....

Registrul de cassă .....

Prima nota .....

Jurnalul .....

Maestru .....

Cartea imprumuturilor ipotecare .....

Cartea imprum. ipotecare cedate .....

Cartea de lombard .....

Cartea avansurilor pe marfă .....

Strazza depunerilor .....

Cartea depunerilor .....

Scotrul cambial .....

Scadențele .....

Foile de însărcinare .....

4. Portofoliul cambiilor este în ordine? .....

5. Contul curent este în regulă? .....

6. Contul efectelor este în regulă? .....

7. Cât e saldul reescontului? .....

8. Cauțiunile membrilor din direcțiune, din comitet și a funcționarilor sunt în ordine? .....

9. Sunt corect calculate interesele de reescont și de depuneri? .....

10. Plătita e contribuția? .....

11. Sunt spese de birou superflue? .....

12. Sunt corect plătite salariile? .....

13. Anticipațiile de salar se încasează regulat? .....

14. Interesele de escont, lombard și avansuri pe marfă sunt calculate corect? .....

15. Contravaloarea cupoanelor se încasează corect? .....

16. Imprumuturile acordate în luna precedentă sunt asigurate corect? .....

17. Cambiile pendente sunt în creștere sau reducere? .....

18. Cari debitori s'au improcesuat în luna precedentă? .....

19. În genere cum e starea materială a debitorilor? .....

20. Eventuale observări: .....

\*) Între întrebări rămâne spațiu gol de 2 centimetri.

Delegatul comitetului de supraveghiere

(ss)

Sulevând aceasta chestiune cu scop de a contribui la organizarea institutelor noastre de bani, mi-ar părea bine dacă și-ar exprima și alții părerile în aceasta privință. (Satul-nou). P. Stoica.

### O ordinațiune ministerială importantă.

Ministrul de interne actual, contele Andrásy Gyula, a adresat de sărbătorile Crăciunului tuturor comitatelor două ordinațiuni.

Intr'una îndeamnă pe funcționarii comitatenzi — mai ales pe cei din cercuri — ca să se silească să învețe limba poporului în mijlocul căruia trăesc; într'a doua ordinațiune statorește în general principiul de incompatibilitate al funcțiilor dela comitat cu alte ocupații; că adecă funcționarii dela comitat nu mai pot fi și slujbași comitatenzi și totodată să ocupe și alte posturi: bunăoară ca membri în direcțiunea vre-unei bănci sau tovărășii, în comitetele de supraveghiere ale aceloră, sau ca membri în direcțiunea vre-unei mari întreprinderi comerciale și de comunicațiune.

Pe noi ne privește mai ales a doua ordinațiune, ce se referă la incompatibilitatea funcționarilor comitatenzi.

Această ordinațiune o dăm aci în întregime după „Budapesti Tudósító“:

„Ministrul de interne contele Andrásy Gyula din incidentul mai multor cazuri concrete a dat următoarele îndrumări, ce au să servească ca directive la procedura, ce va trebui să se urmeze în rezolvirea cazurilor de incompatibilitate, ce s'ar ivi între posturile administrative comitatenze și între vre-un post de membru în direcțiunea vre-unei bănci sau tovărășii, în comitetele de supraveghere ale aceloră, sau ca membru în direcțiunea vre-unei mari întreprinderi industriale sau de comunicațiune.

Compatibilitatea sau incompatibilitatea între aceste posturi și între oficiile comitatenze nu se poate regulă amănunțit printr'o ordinațiune generală, deoarece acestea se pot judecă corect numai din caz în caz. Cu toate acestea ministrul stabilește principial următoarele cazuri de incompatibilitate, anume:

Este caz de incompatibilitate:

1. Dacă postul de membru în direcțiune ori un alt post ce cade sub aceeași categorie și care este a se consideră totdeauna ca ocupație laterală, ocupă timpul oficianului în așa măsură, încât în urma acestei ocupațiuni rezultă o scădere, oricât de mică, în mersul oficiarilor, fie că acea scădere s'ar referi la împlinirea în timpul recerut a agendelor oficiale, ori la observarea oarelor de oficiu, ce sunt a se petrece în localul oficiului.

2. Dacă institutul de bani ori întreprinderea cutare are astfel de referințe cu comitatul, ori cu agențele, cari cad în obicnuita sferă de competență a oficianului respectiv, încât acela ar fi împedecat în rezolvirea agendelor și afacerilor ce cad în sfera sa de competență, fiindcă ar avea vre-un interes.

3. Dacă tendința institutului sau întreprinderii este de atare, încât acea tendință exclude, cat privește pe oficianul de comitat, posibilitatea de a participa la institutul ori la întreprinderea respectivă fără detrimentul autorității oficiului său, al intereselor statului, ori al interesului obșteșc.

Aprețierea acestor puncte de vedere și judecarea în prima instanță a compatibilității oficianților comitatelor, cade în competența congregațiilor comitatense“.

Ordinațiunea mai conține dispoziții, în înțelesul căroră, posturile cari ar cădea sub dispozițiile acestei ordinațiuni vor putea să le primească direcătorii comitatelor numai după ce vor fi anunțat congregațiile lor și după ce congregațiile vor fi încuviințat ocuparea acelor posturi.

Oficianții, cari la intrarea în vigoare a ordinațiunii de față ar ocupa funcții, cari cad sub dispozițiile cuprinse în ordinațiune, sunt datori a anunța această împrejurare congregațiilor lor.

Dacă congregațiile ar constata incompatibilitatea, oficianții interesați vor trebui să renunțe numai decât la funcțiile incompatibile cu direcțoria lor.

Congregațiile comitatense, având în vedere principiile fixate în ordinațiunea de față, vor putea să constate în orice timp incompatibilitatea. Astfel și permișiunea dată, este valabilă numai până la revocare.

§.

## Evidența cupoanelor de dividendă.

Registrul pentru evidența cupoanelor de dividendă deși după mențiunea sa un registru destul de însemnat, este, pe cât știm noi, numai prea puțin cunoscut și introdus pe la bancile noastre, ude asupra cupoanelor de dividendă rescumpărate nu se poartă uneori nici o evidență sau se poartă numai o evidență mană.

Fiind chestiunea rescumpărării cupoanelor de dividendă tocmai de actualitate vom descrie în cele următoare un astfel de *registru al cupoanelor de dividendă*, care n'ar trebui să lipsească dela nici o bancă, pentru că în lipsa lui ușor se pot întâmpla abuzuri, cari ajung a fi descoperite abia la finele anului, la încheierea anuală proximă, deci poate cam târziu pentru a mai putea fi eventual urmărit cu succes faptele.

Scopul registrului amintit este, a constată în orice moment, cari cupoane de dividendă au ajuns deja la rescumpărare, cari mai sunt nerescumpărate până la finele anului și ajunse la amortizare și în fine a împedea ca pe baza unor eventuale cupoane false dividende, după una și aceeaș acție să se ridice de mai multe ori.

Intocmirea lui este următoarea:

Nr. acțiuni	Dividenda pe anul									
	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910
1	$\frac{5}{4}902$	$\frac{3}{4}903$	$\frac{20}{8}904$	$\frac{5}{4}905$	$\frac{1}{4}906$	$\frac{3}{4}907$				
2										
3	$\frac{2}{4}902$	$\frac{3}{6}903$								
4	$\frac{3}{6}902$	$\frac{20}{8}904$	$\frac{25}{6}905$							
5	$\frac{1}{4}902$	$\frac{25}{8}904$	$\frac{10}{4}905$	$\frac{10}{4}907$	$\frac{10}{4}907$	$\frac{10}{4}907$				
6	Introdusă procedura de amortizare judecătorească (vezi scrisoarea Exh. Nr. 1540/906)									
7	Secuestru judecătorec (vezi actul de sub Exh. Nr. 1835/07)									
etc.										

Cifrele din coloanele 2—10 indică ziua rescumpărării cupoanelor și se înscriu imediat la lichidarea dividendei.

Tot în coloanele 2—10 se fac și alte observări privitoare la acții și cupoanele lor d. ex. introducerea procedurii de amortizare, secuestru judecătorec etc.

Pentru încheierea anuală se face pe baza acestui registru un extras: „extrasul dividendelor neridicate“ în care se înscriu numerii acțiunilor, a căror cupon nu s'a prezentat spre plată. Contravaloarea acestor cupoane neprezentate spre plată, grupate după anii lor de scadență, trebuie să consune cu situația singuraticilor conturi: „Dividende pe....“ din Maestru.

În exemplul de sus vedem, că cupoanele de dividendă ale acției Nr. 2 pe anii 1901—1906 nu sunt rescumpărate cu finele anului 1907, ajung deci la amortizare, întrucât statutele nu conțin un timp de prescripțiune mai scurt, ceace în statutele mai vechi obvine adeseori.

## O reuniune harnică.

Una din reuniunile noastre cele mai harnice și exemplară în întreagă activitatea sa este „Reuniunea română de agricultură“ din comitatul Sibiului. De aproape 20 de ani această reuniune lucră cu pricepere și în mod desinteresat pentru înaintarea culturală și economică a poporului nostru din comitatul Sibiului și, prin frumoasele sale exemple, pentru poporul nostru de pretutindeni.

Încă dela început ea-și croește un drum larg de activitate prin statutele sale. Planul acesta îl urmează neîntrerupt și consecvent. De aici urmează că și rezultatele ce ea a realizat sunt cât se poate de satisfăcătoare.

An de an comitetul reuniunii publică câte un raport amănunțit asupra lucrărilor săvârșite, în cari se reoglîndează activitatea ei mănoasă.

În ultimul Raport general, al XIX-lea, publicat tocmai acum, comitetul marchează activitatea sa în anul 1906.

Vom da și noi în cele următoare o scurtă iconă

asupra acestui raport apărut într-o broșură actav de 58 pagini, din care se vede că reuniunea în an. 1906 a dezvoltat activitate în scopul:

1. Expozițiilor de copii;
  2. Al întrunirilor agricole;
  3. Pentru cultura animalelor de prăsilă;
  4. Pentru cultura pomilor;
  5. Pentru cultura nutrețurilor măiestrite și a altor plante;
  6. Pentru tovărășiile agricole;
  7. Pentru însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen;
  8. Pentru școala practică de economie din Săliște;
  9. Pentru industria de cassă;
  10. Pentru publicațiuni de interes economic;
  11. Pentru diferite alte afaceri.
- În acest raport se dă samă mai departe despre:
12. Avera Reuniunii;
  13. I-ma expoziție de copii din Apoldul-român;
  14. Despre expoziția de vite de prăsilă din Săsciori;
  15. Despre membrii, comitetul și oficialii reuniunii etc.

1. *Expozițiile de copii.* Pentru cunoașterea referințelor de traiu ale poporului muncitor, — între cari se numără: locuința, alimentația, curățenia, îmbrăcăminte, igiena, ocupațiunile de tot felul și altele, — reuniunea a crezut că cel mai potrivit mijloc sunt expozițiile de copii. În consecință comitetul a făcut toate pregătirile necesare și a mobilizat toți factorii — sunt mulți acești factori — pentru I-ma expoziție de acest fel la noi, ținută în *Apoldul-român*, expoziție care a isbutit cât se poate de bine și a dat ocazie publicului nostru să vadă că e de neapărată trebuință să se lucreze și în această direcțiune.

2. *Intruniri agricole* a ținut trei, din cari două în *suburbul-de-jos al Sibiului*, cu care ocazii s'a vorbit despre *cultura pământului, a fânățelor și legumilor*. S'a insistat și asupra înființării unei *însoțiri* a economilor, care să le sară întru ajutor la procurarea vitelor, la cumpărarea de imobilități și la acordarea de anticipațiuni, când cărașii sibiieni se angajază la lucrări mai mari de cărașie.

A treia întrunire s'a ținut în comuna *Cristian*, unde s'a vorbit despre *noua cultură a viilor*, despre *stupărit*, despre însemnătatea *tovrășiilor* peste tot și îndeosebi a *însoțirilor de credit sătești sistem Raiffeisen*, cum și despre însemnătatea *însoțirilor de lăptărit*.

3. *Cultura animalelor de prăsilă.* În acest scop reuniunea a aranjat, ca unul din cele mai potrivite mijloace, o *expoziție de vite de prăsilă*, (a XVI-a), în comuna *Săsciori*. A stărut și pe alte căi pentru înaintarea acestui ram economic.

4. *Cultura pomilor.* Ca și în alți ani, în 1906 comitetul a ținut o prelegere, avea practică, din pomărit în comuna *Poplaca*, cu care ocazie s'a făcut plantarea altoilor (meri pătuli), dăruiți membrilor de acolo.

Pentru a contribui în măsură mai mare și în mod mai direct la cultura pomilor de soiuri ales, în primăvara anului 1906 reuniunea a procurat 8000 altoi de câte 4 ani, de soiuri alese și i-a vândut cu preț ieftin membrilor reuniunii. Pădureți a distribuit reuniunea aproape 16000, toți gratuit, mai ales școalelor de pomi din comunele comitatului Sibiu.

5. *Cultura nutrețurilor măiestrite și a altor plante* a fost promovată de reuniune prin distribuirea în mod gratuit a lor 143 kgr. sămânță de trifoiu, luțernă și

napi membrilor din 32 comune. Totodată s'a mijlocit cumpărarea de sămânță bună și pentru locuitorii din alte multe comune.

Pentru a promova replantarea și peste tot cultura viilor devastate de filoxeră și alți dușmani a editat o foarte bună carte cu titlul „*Vieșul român*” de dl *Nic. Iosif*.

6. *Tovărășiile agricole* existente, din cari cea din *Roșia-săsească* și cea din *Apoldul-român* lucrează mai cu spor, nu au fost lipsite de sfaturile și îndrumările Reuniunii. Agricultorii au fost îndemnați să se asocieze între sine prin *contract de tovrășie*, pentru procurarea de mașini trebucioase în economie, fără a mai înființa tovrăși cu firmă improtocolată, — cari cauzează cheltuieli mari și multe greutăți tehnice.

La acest loc se face amintire și de „*Însoțirea pentru valorizarea laptelui*” din Săliște, — prima însoțire de acest fel la noi — înființată prin stăruințele membrului din comitetul Reuniunii de agricultură, dl primpretor *Petru Dragits*.

7. *Însoțirile de credit sătești sistem Raiffeisen.* Acestei instituții Reuniunea îi dă o solitudine deosebită, ca fiind chemată să ridice în mod însemnat nivelul moral și material al populațiunii muncitoare. Asupra acestor însoțiri în număr de 12, s'a scris și în Nr. 47 al revistei noastre din an. tr.

8. *Școala practică de economie din Săliște*, înființată și susținută de comună — progresează în mod îmbucurător.

9. *Industria de casă.* După ce în anii trecuți, prin aranjarea unei expoziții și prin monumentalele albumuri de țesături și cusături etc., reuniunea a dezvoltat o activitate fără păreche, în anul 1906 a continuat cu sporirea frumoasei sale colecțiuni de păpuși și a participat cu colecțiunile sale de tot felul la expoziția din București.

Din celelalte puncte ale raportului general mai amintim că Reuniunea avea în 1906 o frumoasă *Bibliotecă populară economică* de 13 numere.

*Avera proprie a Reuniunii* era la sfârșitul anului 1906 de . . . . . K 17,058-28  
Avera fondurilor . . . . . K 3 868-76

La oaltă K 20.927 04

La sfârșitul anului 1905 era de . . . . . K 19,954-20

Așa dară a crescut în 1906 cu . . . . . K 972-84

Reuniunea are următoarele *fonduri*, mici deocamdată, dar menite să se sporească, ca având destinațiune foarte folositoare, anume:

- a) *Fondul expozițiilor anuale;*
- b) *Fondul expoziției de vite;*
- c) *Fondul pentru acordarea de împrumuturi ieftine proprietarilor mici în scopul cumpărării de animale de prăsilă;*
- d) *Fondul stipendiilor pentru calificarea în vierit;*
- e) *Fondul D. Munthiu* pentru premii în scopul înaintării vieritului;
- f) *Fondul portretelor bărbaților binemeritați ai Reuniunii.*

\*

Raportul asupra căruia ne-am întreținut a fost prezentat *adunării generale* ținută Duminică la 29 Decembrie 1907 în comuna *Călnic*. În această ocazie s'a aprobat raportul pe anul 1906 și proiectul de budget pe 1908 cu K 2.600 la venite, K 2.440 la eșite și cu un excedent de K 160. S'au ținut prelegeri poporului de către domni: *Romul Simu, Victor Tordășianu, Nicolau Iosif și A. Cosciug*.

Fie ca mulți, și mai ales și băncile noastre, să se îndemne a stărui pe cât posibil și în direcțiile în care lucrează această reuniune cu puține mijloace, dar cu rezultate frumoase.

## REVISTA FINANCIARĂ.

### Situațiunea.

Sibiu, 1 Ianuarie 1908

Deși încă nu ne este cunoscută în cifre situațiunea sumară a institutelor de emisiune din 31 Decembrie, totuși din rapoartele publicate reiese o bună dispoziție pe toate piețele. Cererile de ultimo, afară doar de Berlin, n'au fost așa de mari, precum se așteptau. În America se văd tot mai multe semne de ameliorare, așa încât nu este eschis ca banca engleză să reducă încă în săptămâna aceasta etalonul.\*) Discontul privat a scăzut în London la  $5\frac{1}{8}\%$ , de asemenea a scăzut și în Berlin — pe lângă toată încordarea pieții — la  $6\frac{1}{4}\%$ , ceea ce a produs o impresiune foarte favorabilă asupra bursei.

Pe piața internă cererile, contrar tuturor temerilor, au fost mai mici decât la finea anului trecut, și discontul privat a scăzut la  $5\frac{1}{2}\%$ . Adunarea generală din 30 Decembrie a. tr. a băncii a. ung. a primit cu unanimitate propunerea conziliului administrativ, prin care acesta se autorizează a se adresa în termenul fixat de art. 105 al statutelor (până la finea a. crt.) către cele 2 guverne cu cereri pentru prelungirea privilegiului.

## CRONICA.

**Rugare.** Adresăm tuturor abonenților și spriginitorilor de până acum ai Revistei noastre rugarea să binevoiască a-și înnoi abonamentul pe 1908, iar cetitorilor, cari încă nu ar fi abonenți, să între în șirul abonenților.

Rugăm îndeosebi direcțiunile institutelor noastre de bani, cari încă nu ar fi făcut aceasta, să decreteze „Revista Economică” ca organ oficial al lor și să publice în coloanele ei toate anunțurile lor oficiale cum sunt: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele, oferindu-i și în modul acesta spriginul lor, la care Revista noastră este avizată acum mai mult ca în trecut.

În lunile **Ianuarie, Februarie și Martie**, pe timpul încheierilor anuale și al publicării bilanțurilor, „Rev. Econ.” apare săptămânal în extenziunea obișnuită în trecut, iar în celelalte luni de două ori pe lună în extenziune de  $1\frac{1}{2}$  coală.

Prețul abonamentului rămâne cel vechiu indicat în fruntea Revistei noastre.

Pentru a fi orientați asupra tirajului anului curent, rugăm a ni-se trimite comanda de abonament cât mai curând posibil.

**Necrolog.** George Ghișe, membru în direcțiunea Cassei de împrumut și păstrare „Mielul” din Poiana (cottul Sibiu) a decedat la 25 Decembrie a. tr. în etate de 70 de ani.

\*) În 2 crt. Banca engleză a redus etalonul dela 7 la  $6\%$ .

Decedatul a aparținut direcțiunii „Mielului” dela înființarea acestuia (1891) până la moartea sa.

**Banca Austro-Ungară** și-a ținut la 30 Decembrie a. tr. adunarea generală extraordinară anuțată și de noi în numărul nostru penultim.

Unicul obiect al ordinei de zi a fost: hotărâre asupra chestiunii, dacă este a se cere ori nu prelungirea privilegiului băncii, care expiră la 31 Decembrie 1910, chestiune ce este a se hotări în sensul art. 105 al statutelor cu 3 ani înainte de expirarea privilegiului.

Adunarea generală, care a durat în total abia 15 minute, în unanimitate a autorizat conziliul general a cere în termenul legal dela cele două guverne înnoirea privilegiului Băncii. Chestiunea Băncii independente ori comune se poate prin urmare considera ca și definitiv rezolvată — în favorul băncii comune.

**Băncile din București.** Conform unei statistice publicate de dl Chr. Stăicovici, secretarul camerei de comerț din București, capitala României are în total 16 bănci, cari la finele anului 1906 au avut în total un capital de 57.850.109 lei, numărul în casă de 168.551.256 lei, profitul net de 12.400.127 lei, iar capitalul celor 45 societăți de credit din provincie a fost de 11.049.594 lei, numărul în casă 1.589.981 lei și profitul net de 1 mil. 436.637.

Situațiunea creditelor fonciare după această lucrare este următoarea: 485.260.025 lei scrisuri fonciare în circulațiune, din care 299.708.225 lei scrisuri fonciare rurale; 159.503.900 lei scrisurile creditului fonciar urban din București și 28.985.900 lei scrisurile creditului fonciar urban din Iași.

Datoria proprietarilor este 299.055.285 lei la creditul rural, 159.506.388 lei la creditul urban din București și de 25.985.900 lei la creditul urban din Iași.

Capitalul social al acestor trei instituțiuni este de 11 mil. lei, iar capitalul de rezervă de 28.259.638 lei.

### Firme insolvente:

*Slezák és Kovács*, comerciant din Brașov.  
*Fehér Sándor*, comerciant pantofar din Alba Iulia.  
*Lebovics O. Antal*, comerciant din Cluj.  
*Gelborg A.* croitor și *Széles Lajos*, tăbăcar, ambii din Oradea-mare.  
*Dennenbaum Károly*, comerciant din Resicza.  
*Mayer et Stein*, comerciant din Timișoara.

### Firme falite:

*Teke és vidéke tejszővetkezet* în Teaca, tribunalul din Cluj, înștiințarea în 25 Ianuarie 1908, lichidarea în 27 Februarie 1908.

*Ioșits György* comerciant în Timișoara, tribunalul în loc, înștiințarea în 31 Ianuarie 1908, lichidarea în 27 Februarie 1908. §.

### Sumar.

Cătră cetitori. — Opt la sută. — Controlul comitetului de supraveghiare. — O ordinațiune ministerială importantă. — Evidența cupoanelor de dividendă. — O reuniune harnică. Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Rugare, Necrolog, Banca Austro-Ungară, Băncile din București. — Firme insolvente, Firme falite.

## Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 31 Decembrie 1907.

%	V A L O R I	Viena vînd.	Bpes'a cîr. de
<b>A. Datoria de stat ungară.</b>			
4	Kenta ung. aur, . . . . . scut. de dare	111—	111 50
4	" " Cor. . . . . " "	93 50	93 60
1/2	" " " " " " " "	82 75	83 50
3—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . " "	192 50	196—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	145 50	148—
3	Impr. p. regul. Porților de fier . . . . . " "	77 25	77 25
4 1/2	Oblig. de regali croato-slavone " " "	99 90	99 60
4	" rurale ungare . . . . . " "	93 90	94 50
4	" " croato-slav. . . . . " "	—	95—
<b>B. Datoria de stat austriacă.</b>			
4	Renta unit. conv. în cor. Mai-Nov., sc. de dare	97 15	97 50
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	97 05	97 50
4 2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	98 80	99—
4 2	" " " " argint April-Oct. " " "	99—	99—
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	151—	152—
4	" " " " 1860 à fl. 100—	209 50	213—
—	" " " " 1864 à fl. 100—	256 50	259—
4	Renta austr. aur., scut. de dare . . . . .	114 80	115—
4	" " Cor. " " " " " " "	97 10	97 50
3 1/2	" " de invest. " " " " " " "	87 60	—
<b>C Alte datorii publice.</b>			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92 30	92 50
5	" " " " Viena " " " " " " "	101 70	—
6	" bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121 25	—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897 . . . . .	92 50	92 60
<b>D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.</b>			
4	Instit. de Cred. fonc. austr. . . . .	95 70	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini . . . . .	98 40	98 20
4 1/2	" " " " 50 ani în coroane . . . . .	99 40	99 20
4	Banca comer. ung. Pesta în fl. . . . .	100—	100 50
4 1/2	" " " " " " în cor. . . . .	93 25	95—
4	Obl. com. "banca" ung. "Pestu cu 10% premie	103 25	105—
4	" " " " " " repl 60 ani . . . . .	93 25	95—
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94—	95—
4	Obl. com. " " " " " " în cor. . . . .	94—	97—
4—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101 50
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor	92 55	91 50
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor. . . . .	99 25	99 50
4	" " " " " " " " " " " " " " " " "	92 50	94 50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip à K 100	—	103—
5	"Albina", Sibiiu . . . . .	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu, . . . . .	99 25	99 50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93 25	94 25
4	" " " " Brașov . . . . .	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, . . . . .	99 40	99 50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " "	93 50	94 25
<b>E. Lozuri.</b>			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	275 25	—
3	1880 à fl. 100 . . . . .	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	277 50	—
3	18 9 à fl. 100 . . . . .	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot . . . . .	247—	254—
2	" " " " sâmbesc à frs 100— . . . . .	108 50	110—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	265—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5— . . . . .	22 60	23—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	470—	475—
—	Buda, comuna à fl. 40— . . . . .	220—	245—
—	Pálffy, à fl. 40— . . . . .	195 50	205—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10— . . . . .	51—	52—
—	" " " " ungară, a fl. 5— . . . . .	27—	28 50
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	500—	500—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5— . . . . .	—	8 25
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4— . . . . .	—	11—
<b>F. Valute.</b>			
—	Galbini imper pr. bucată . . . . .	11 39	11 43
—	20 franci aur . . . . .	19 16	19 19
—	20 marce aur . . . . .	23 56	23 60
—	Sovereigns pr bucată . . . . .	24 18	—
—	Ruble hârtie per bucată . . . . .	2 52	2 53
—	100 Marce hârtie . . . . .	117 90	117 95
—	100 franci hârtie . . . . .	—	96 20
—	100 lire hârtie . . . . .	96 10	96 10
—	100 lei hârtie . . . . .	—	94 55



„VULTURUL”, institut de credit în Diciosânmărtin.

## CONCURS.

Institutul de credit și economii „Vulturul” Diciosânmărtin (Dicsösztentmárton, comitatul Kisküküllő) publică concurs pentru un post de **practicant** dotat cu salar anual de K 960—.

Ceice reflectează la acest post au de-a documentă că au absolvat cu succes școala comercială și că posed pe lângă limba română atât în vorbire cât și în scris limba maghiară și germană.

Alesului după o praxă îndestulitoare i-se pune în vedere încredințarea casei, când are a depune o cauțiune corăspunzătoare.

Petițiunile scrise cu mâna proprie au de a se înaintă direcțiunei institutului până în 15 Ianuarie 1908 — și postul este de a se ocupa îndată după alegere.

Diciosânmărtin, 26 Decembrie 1907.

Nr. 122 (2—2)

Direcțiunea.



## Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de case și locuințe).

Nr. 1 (1—)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.